

בשבילי הפרשה

שיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת שופטים, תשפ"ד

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 7:10	Minneapolis, MN - 7:21
Brooklyn, NY - 7:00	Miami, FL - 7:16
Chicago, IL - 6:54	Monsey, NY - 7:01
Houston, Texas - 7:18	Montreal, Quebec - 7:03
Johannesburg, S. Africa - 5:39	Passaic, NJ - 7:01
Lakewood/Deal, NJ - 7:01	Toronto, Ontario - 7:25
London, UK - 7:19	Yerushalayim - 6:20
Los Angeles, CA - 6:53	Zurich, Switzerland - 7:37

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

ירושת מלך ושררה

כתב הרמב"ם פ"א ממלכים ה"ז וז"ל ומאחר שמושחין המלך הרי זה זוכה לו ולבניו עד עולם שהמלכות ירושה שנאמר למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל. הניח בן קטן משמרין לו המלוכה עד שיגדיל כמו שעשה יהוידע ליואש וכו' עכ"ל. ובחינוך מצוה תצ"ז הביא לשון הרמב"ם.

ודרשו בספרי דכתיב הוא ובניו בקרב ישראל לרבות כל משימות בישראל. אך דעת הח"ס או"ח י"ב דהיינו שררה בעלמא אבל שררה של תורה אין בו ירושה. וע"ש ח"ס וז"ל וכעת רואה אני ראייה אחרונה גדולה מכולן והוא דאיאתא סבור שבני יורשים מקומו ונוטלים שרתו וכו' שהיה משה הקב"ה לא כמו שאתה סבור וכו' הרבה שרתך יהושע והרבה חלק לך כבוד והוא פורס את מחצלאות וכו' נוצר תאנה יאכל פריה וכו' עכ"ל מדרש יע"ש. והנה מרע"ה בעצמו אמר אשר יצא לפנייהם ואשר יבא לפנייהם ואשר יוכל ללמוד נגד רוח כל אחד וא' כמבואר במדרש ואלו לא היה יודע בבניו כל אלו המדות לא היה מבקש להם גדולה שהיה סותר את עצמו בתפלתו וע"כ היה הבנים ראוים לכך והקב"ה לא אמר שיהושע יותר הגון לכך אלא שסידר הספסלים ואת המחצלאות וקשה הא כתיב תחתיו מבניו אע"כ בכתר תורה לא נאמר זה אבל אלעזר יורש גדולתו של אהרן דבכה"ג המצוה תחתיו מבניו ולא ברבנות וזה ראייה ברורה לפע"ד וכו' עכ"ל.

והנה תשובה הנ"ל ח"ס או"ח י"ב משנת תק"פ כתב דאין ירושה, ושם סי' י"ג משנת תק"צ הביא מח' רמ"א ומג"א וכתב דפסק כמה פעמים כמג"א אך עכשיו עיין שנית להחזיק דברי הרמ"א כי עכשיו רבנות הוא שרות לציבור. (ולכא' הו"א שחזר בו כי ברבות הימים נעשה שרות לציבור, אבל באמת מפרש בזה דעת הרמ"א וע"כ דעת הרמ"א שכבר בימיו היה כגדר שרות, ולא כח"ס סי' י"ב). וע' מכתב סופר קכ"ג שבסוף ימיו הנהיג ח"ס ירושה בכל רבנות.

וע' מכתב בעל ישמח משה זצ"ל לאא"ז מוהר"ר אברהם אהרן פשערהאפער זצ"ל, ונדפס בסו"ס דרשות ח"ס ח"ג, וכתב שם שראוי לו בירושה להיות אב"ד פרוינקירכען כי נפטר אביו מוהר"ר משה קאנישא. וכך הוי.

וע' קוני' כתר תורה על המח' בירושת ר' שלמה סופר מבערגסאז בשנת תרצ"א ועל מכתב גלוי אז מבעל כתר תורה. (וע' אבן שלמה בראשית עמ' מ"ז מכתב אל קהלת בערגסאז). וע' משנה שכיר ח"ב עמ' קל"ח מכתב מר' יצחק צבי אמסעל בעמח"ס חשן ואפוד, שאמר לו רבו ר' שמואל מאונסדורף לבטל מנהג הירושה. וע"ש משנה שכיר חו"מ י"ב לר' שלמה לעמל בעמח"ס כתר תורה, וע"ש ראייה מאו"ז קי"ד שאין ירושה אם יש גדול ממנו, ושאיין ירושה אלא בהסכמת הקהל.

ואתה תבער הדם הנקי מקרבך כי תעשה הישר בעיני ה' (כא, ט)

והלימוד שלו מועיל שיהודי בפר"ז לא ישתמד. וביאור הדבר הוא, כי כאשר יהודי זה עמל בתורה ומדקדק במצוות, הרי הוא מוסיף בכך בקדושת כלל ישראל, וכיון שכן הרי ממילא משפיע הדבר על כלל ישראל ומרומם את מדרגתם עד כדי הצלת יהודי משמד רח"ל.

וכמו כן ידוע שהמגיד מדובנא שאל את הגר"א מהי הדרך הטובה להשפיע על הכלל בחיזוק ברוחניות, והשיב לו הגר"א שהדבר דומה לבקבוק שעומדים סביבו כוסות ריקים, וכאשר ממלאים את הבקבוק על גדותיו, נשפך המשקה לצדדים והכוסות מתמלאים. זוהי הדרך להשפיע ברוחניות, אדם המבקש לעלות ולהתעלות ולהגביר את שפע הרוחניות, מוטל עליו לעמול בתורה ולדקדק במצוות, וממילא אלו המצויים בקרבתו רואים ולמידים ממנו ללכת בדרכיו, ואף הם מתעלים ומתרוממים.

ובנוסף לזאת, מאחר שכל אחד ואחד המחזק ומרומם את עצמו ועמל בכל כוחו בהתמדת התורה ובדקדוק המצוות, הרי מוסיף הוא בזה בקדושת עם ישראל, כלל ישראל מתעלים ומתרוממים יחד אתו, וכמו שאמרו כל ישראל ערבים זה לזה, ומדין ערבות משפיע כל אחד במעשיו על הכלל כולו.

כי לא ישפך דם נקי בארצך אם תעשה הישר בעיני ה', כסוד שכר עבירה עבירה ושכר מצוה מצוה (אבן עזרא)

דברי האבן עזרא היו שגורים על פיו של מרן ראש הישיבה הגאון הרב נתן צבי פינקל זצלה"ה שהיה משננם באוזני בני הישיבה, והיה רגיל לומר בביאור דבריו כי הנה מבואר מן הכתוב שכיון שהאדם עשה את הישר בעיני ה', לא ישפך דם נקי בישראל.

ובאמת יש לתמוה, כיצד בעשיית מצוות של אחד מונע הוא מן האחר לרצוח, אם הלא לרצוח ישנה בחירה אם לרצוח אם לאו, ומה יועיל שיש אדם אחר שעושה הישר בעיני ה', אמנם בזה ביאר האבן עזרא, כי זהו גופא התירוץ, כאשר האדם עושה את הישר בעיני ה', נמצא הוא מונע מאחר הרוצה לרצוח שלא תעלה בו כלל מחשבה לרצוח, וממילא אינו צריך לבחור בין עשיית מעשה רציחה לבין הימנעות ממעשה זה.

והנה ידועים דברי חז"ל (שבועות דף ל"ט ע"א) "כל ישראל ערבים זה בזה", וצריך ביאור איך כל יחיד יכול להיות ערב על כלל ישראל, וכבר נודע מה שהיה אומר על כך רבינו ישראל סלנטר זצ"ל, כי אכן יכול יהודי לשבת בעיר קובנא ולעמול בתורה,

דברי רבותינו

עמל התורה בשבת קודש

שקידתו העצומה של מרן ראש הישיבה הגאון הרב אריה פינקל זצלה"ה בתורה הקד' הייתה ללא גבול. שעות ארוכות היה שקוע בלימודו ללא הפוגה.

במיוחד היה יגע על תלמודו ביום השבת קודש באמרו כי השבת היא זמן מיוחד ומסוגל מאוד להתעלות האדם. בספרו 'יבוא שילה' - סדרת ועדים שמסר על מעלת יום השבת, האריך רבות במעלת השבת קודש.

סיפר הגר"י עדס שליט"א: פעם אחת הזדמן לי להיות יחד עם רה"י זצ"ל בשבת מיוחדת שנערכה לבחורים שקדנים מיישיבות שונות. בשבת זו השתתפו גם ראשי ישיבות שגדשו את השבת בדברי חיזוק ובתוכן רוחני.

ביום השבת לאחר התפילה נערך קידוש עם סעודה קטנה, כאשר לאחריה נקבע סדר לימוד ואחריו הסעודה העיקרית עם הצ'ונט ומאכלי השבת.

כשהגיע זמן הסעודה, נאספו כולם לחדר האוכל, אולם מרן רה"י הגאון הרב אריה פינקל זצ"ל לא הגיע. בעיצומה של הסעודה, כאשר נוכחתי לראות שרה"י עדיין לא הגיע, ביקשתי מזוגתי שתשאול את הרבנית מדוע רה"י אינו משתתף בסעודה.

הרבנית שתחי' ענתה בפשטות כי רה"י נוהג בכל שבת ללמוד ברציפות משעות הצהריים המוקדמות עד לתפילת מנחה לפני השקיעה. בזמן זה הוא מקפיד מאוד לא להשיח דעתו ולא להפסיק מלימודו.

דברי הימים

ובו תדבקון

הגמ' במכות אמר רב חנינא הרבה למדתי מרבתי ומחברי יותר מהם ומתלמידי יותר מכולם. וממשיכה הגמ' על הפסוק "חרב על הבדים ונואלו" כל מי שלומד בד בבד חרב על צוארו ולא עוד אלא שמטפשים.

כתוב במדרש "ברזל בברזל יחד" אמר רבי חמא בר חנינא אין סכין מתחדדת אלא בסכין של חברתה, כַּף אין תלמיד חכם מתחדד אלא בחברו.

לכאורה, אם מחברי יותר מהם, אז מה צריך רב? אלא חלק מהתפקיד של הרב הוא לעשות חברים שילמדו ביחד שיהיה שבת אחים גם יחד.

ממשיכה הגמ' אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים" מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה וינצחו? שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה.

בתקופה הזאת צריך להרבות בתורה שתורה מגנה ומצלה.

כתוב בפסוק "כי יכרית ה' אלוקיך" את הגוים, וירשת אותה, וישבת בארצם."

ובילקוט מביא, מעשה ברבי יהודה בן בתירה ועוד תנאים, שהיו יוצאים לחוץ לארץ, והגיעו לפלטוס, וזכרו את ארץ ישראל, זקפו עיניהן, וזלגו דמעותיהן, וקראו בגדיהן, וקראו את המקרא "וירשת וישבת בה, ושמרתם לעשות". אמרו - "ישיבת ארץ ישראל" שקולה כנגד כל המצוות שבתורה.

ומעשה ברבי אלעזר בן שמוע ור' יוחנן הסנדלר שהיו הולכין לנציבין אצל רבי יהודה בן בתירה ללמוד ממנו תורה והגיעו לצידן וזכרו את ארץ ישראל וזקפו עיניהן, וזלגו דמעותיהן, וקרעו בגדיהן, וקראו את המקרא "וירשת וישבת בה, ושמרתם לעשות את החוקים האלה". אמרו - "ישיבת ארץ ישראל" שקולה כנגד כל המצוות שבתורה.

"הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד". בראשונה, אנו צריכים להיות אחים, ואח"כ לשבת יחדיו, ולראות שיהא טוב ונעים הישיבה יחד.

נאמר "שמור ושמעת את כל הדברים האלה, אשר אנוכי מצווך, למען ייטב לך ולבניך אחריו עד עולם, כי תעשה הטוב והישר בעיני ה' אלוקיך". וברש"י, הטוב בעיני השמים, והישר בעיני אדם. וברש"י במקום אחר "הישר והטוב" זו פשרה לפני משורת הדין.

ועל זה הגמ' אומרת, לא חרבה ירושלים אלא מפני שדנו בה דין תורה, ושאלת הגמ' אלא דיני דמגזתא לדינינו? אלא אימא, שהעמידו דיניהם על דין תורה, ולא עבדו לפני משורת הדין.

וברמב"ן כתב דהכוונה בזה "כי תעשה הישר והטוב" כי בתחילה אמר שתשמור חוקותיו ועדותיו אשר צוך, ועתה אמר, גם באשר לא צוך, תן דעתך לעשות הטוב והישר בעיניו, כי הוא אוהב הטוב והישר. וזה ענין גדול לפי שאי אפשר לזכור בתורה כל הנהגות האדם עם שכניו ורעיו, וכל משאו ומתנו ותיקוני

אנחנו נמצאים בחודש הרחמים והסליחות. זכינו בסייעתא דשמיא להתחיל את הזמן בחיזוק גדול, למרות כל ההפרעות, וכל מה שעברנו בקיץ.

ונתפלל להקב"ה שיקיים בנו תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה.

כתוב בפסוק "בנים אתם לה" אלוקיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת".

ובדעת זקנים כתב בנים אתם, ולכך אם מת אביכם שהוא בשר ודם לא תתגודדו, שהרי אינכם יתומים בכך, כי יש לכם אב שהוא חי וקיים, יתברך שמו.

וברש"י כתב לפי שאתם בניו של מקום, ואתם ראויים להיות נאים ולא גדודים ומקורחים.

וברמב"ן כתב אחרי שציוה לכוהנים שלא להתגודד, כי הם חשובים ומשרתי ה', ציוה גם לכל ישראל שלא להתגודד.

רואים מכאן שיש חיוב מפני שאנו בניו של מקום, להיות נאים במעשינו, ובמידותינו, ולהידמות לאבינו שבשמים.

ובילקוט הביא, רבי יהודה אומר, בנים אתם, אימתי, בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים. רבי מאיר אומר, בין כך ובין כך נקראים בנים, אלא נקראים בנים סכלים, או בנים משחיתים, אבל בכל זאת בנים.

נאמר, "אחרי ה' תלכו ואותו תיראו, ואת מצוותיו תשמרו ובקולו תשמעו ואותו תעבודו ובו תדבקון"

וברש"י כתב ובו תדבקון, הדבק בדרכיו, גמול חסדים, קבור מתים, ובקר חולים.

ועוד נאמר "כי אם שמור תשמרון את כל המצוה ללכת בכל דרכיו, הוא רחום ואף אתה תהא רחום."

הבעל הטורים על הפסוק "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" אמר לשון יחיד דכל אחד ואחד, ראה, לכאורה יש לשאול הרי בהמשך כתוב נותן לפניכם לשון רבים? וצריך לומר מתי נותנים לכל אחד ואחד, בזמן שהוא בתוך רבים שאם אין לפניכם, לא נותנים ליחיד.

הגמ' בברכות אומרת על הפסוק "ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה'". רבותינו דרשו מכאן, הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

ובתנחומא שואל, מפני מה בפרשה ראשונה של שמע, נאמר בכל מאודך, ואילו בפרשה שניה לא נאמר בכל מאודך?

ומיישב דפרשה שניה היא על קיום המצוות, ועל קיום המצוות אין חיוב רק עד חומש, והידור שליש במצוה, אבל פרשה ראשונה נאמרה על התורה ועל לימודה של תורה, ובזה יש חיוב בכל לבבך ובכל נפשך, וגם בכל מאודך.

מזכה את הנותן לחיי עולם הבא וגם המקבל זוכה לחיי עוה"ב זה מצדיקי הרבים.

הגמ' בחולין דאמר רב יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין שהוא מזכה את הרבים בזכותיו.

הרמב"ם מונה 24 דברים המעכבים את התשובה ואחד מהם זה החולק עם הגנב מפני שהוא מחזק את הגנב ומחטיאו שלא יעשה תשובה.

כתוב במדרש "וכי ימוך אחיך ומטה ידו והחזקת בו" הדא הוא דכתיב "רש ואיש תככים נפגשו עשיר ורש נפגשו עושה כולם ה".

"עשיר ורש נפגשו", אמר העני בתורה לעשיר בתורה השניני פרק ולא השנינו, ע"ז נאמר "עושה כולם ה" מי שעשה לזה חכם יכול לעשותו טיפש ומי שעשה לזה טיפש יכול לעשותו חכם, ואם העשיר כן לימד את העני תורה ע"ז נאמר "מאיר שניהם ה". שזה החיוב ללמד את החבר תורה.

אנו מקבלים את פני התלמידים החדשים הבאים לזמן החדש, והאמת זה לא זמן חדש, רק שהיה הפסקה לצערנו הרב, אבל זה תקופה חדשה של הכנה לקראת יום הדין, ולקראת השנה החדשה הבעל"ט.

זה זמן שאני לדודי ודודי לי, מתי דודי ליי בזמן שאני לדודי לי, וארבעים יום עד יוהכ"פ הם ימי רחמים והסליחות שהוקבע ע"י משה רבינו כשעלה למרום בר"ח אלול לקבל לוחות האחרונות, והימים האלו ימי רצון שנתרצה הקב"ה לישראל ואמר סלחתי כדברך, וברש"י לכך הוקבע יוהכ"פ לסליחה ומחילה, ובטור אמר הקב"ה למשה עלה אלי ההרה והעבירו שופר במחנה והקב"ה נתעלה באותו שופר לכך התקינו חז"ל שיהיו תוקעים בר"ח אלול בכל שנה ושנה כדי להזהיר את ישראל שיעשו תשובה.

כתב באור ישראל עתה נשוב ונראה מה תהיה הסיבה שיתעורר באדם לפקח על מעשיו ולהתבונן במוסר בחודש אלול הלא אין חפץ טבעי, לזה רבותינו חרדו על הדבר לתקוע שופר בחודש אלול והיא הייתה הסיבה הראשונה לעורר האדם משנתו ומחבלי טרדותיו לפקח על מעשיו כדכתיב "היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו" ובזאת תקיעת השופר הייתה סיבת להאדם השקוע מבית ומחוץ בעבודתו יתברך שמו, אבל מה נאמר ומה נדבר שאנחנו שוקעים מבית ומחוץ בהבלי העולם הזה והלב מטומטם כי ללכת לבית מוסר הוא דבר קל מאוד ולזה תקיעת השופר מעוררת שאם פגע בכך מנוול זה מושכהו לבית המדרש.

ויוהכ"פ לבד מצוותו הוא תועלת גדולה לאדם להצילו מצרותיו, ועל האדם אשר אין בידינו אלא לכנותו אנכי, ואנכי הלזה הוא המדבר, החושב, והמתאוה, הוא אנכי המצוה בעוה"ז בשמירתו, ועי"ז ישיג עונג גדול, ובאם יעברו על ציווי של אנכי ישיג צער גדול, ובזאת כפרת עונותיו ביוהכ"פ תלוי בתשובה ובעזיבת החטא, ולזה צריך הכנה רבה וזה רק ע"י לימוד המוסר בחודש אלול.

וע"י לימוד המוסר ולהתחזק בלימוד התורה נזכה לכתובה וחתימה טובה ולשנה טובה ומבורכת.

הישוב והמדינות, כולם חזר לומר בדרך כלל שיעשה הישר והטוב בכל דבר עד שיכנס בזה הפשרה ולפנים משורת הדין, ואפילו מה שאמרו פרקו נאה ודיבורו בנחת עם הבריות וכו' עד שיקרא בכל ענין תם וישר.

ובגמ' ביומא היכי דמי קידוש ה', שיהא שם שמים מתאהב על ידך, בזמן שאדם שונה וקורא, ומשאו ומתנו באמונה, ודיבור בנחת עם הבריות, אומרים עליו ראו פלוני שלמד תורה, כמה נאים דרכיו, אשרי אביו ואשרי רבו שלימדו תורה.

ויש עוד דרגה כמו שמצאנו ברבה בר בר חנה ששברו לו הנהו שקולאי חבית של יין שקל לגלימייהו, אתו אמרו לרב, אמר ליה, תחזיר להם, אמר ליה דינא הכי? אמר ליה כן דכתיב "למען תלך בדרך טובים", יהיב להו גלימייהו, אמרו ליה, עניי אנן וטרחינן כולה יומא ואין לנו מה לאכול? אמר ליה, תביא להם את שכרם, אמר לו, דינא הכי? אמר ליה כן, דכתיב "וארחות צדיקים תשמור".

לפני כמה ימים זכינו ללכת לראות בחורים שבאו לשערי ירושלים ללמוד בישיבת ארץ ישראל, שהיא שקולה כנגד כל המצוות, עם כל הקשיים, לקיים "בכל מאודך" בלימוד התורה. בברכה על תורה באהבה רבה, כל יום בתפילת שחרית מזכירים "ותולכנו קוממיות לארצנו" מה זה קשור לתורה? אלא עיקר לימוד התורה הוא בארץ ישראל ואוירא דארץ ישראל מחכים ובעיקר זה בירושלים עיר הקודש והמקדש.

כתוב במדרש אמר הקב"ה לישראל לא בשביל ששמעתם קולות הרבה תהיו סבורים שמה אלהות הרבה יש בשמים אלא תהיו יודעים שאנכי ה' אלוך.

אנו צריכים לדעת שבישיבה יש הרבה קולות, קולות של גאונים, קולות של למדנים, קולות של ידענים, קולות של מתחילים, קולות של מתקדמים, וזה בין בתורה ובין ביראת שמים, והתלמידים שבאים בתחילה, שומעים כפי כוחם, ובהמשך הזמן שומעים קולות יותר עמוקים, ובמשך השנים מבינים יותר כל אחד לפי כוחו הוא.

"הנה מה טוב ומה נעים". איך זה יהיה נעים, על ידי שנידבק במידותיו של הקדוש ברוך הוא, ונזכה כולנו לכתובה וחתימה טובה, על ידי שנתנהג לפנים משורת הדין עד שנגיע לדרגה של "ואורחות צדיקים תשמור".

הנביא בדניאל "והמשכלים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד"

נאמר "נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתן לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ד' א' בכל מעשיך... כי לא יחדל אביון מקרב הארץ וגו'" וכן נאמר "פתח תפתח את ידך וגו'".

יש כאן שני ציוויים נתן תתן, ולא ירע לבבך, ופתח תפתח את ידך, כשנותנים צדקה לעניים אתה נותן לו חיים.

במדרש תני ר יהושע יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני. העני עושה עם בעל הבית. שכך רות אמרה לבועז "אשר עשיתי עמו" פי' שגם העני כשמקבל הוא עושה מעשה צדקה שלווקח.

אך אחר שנאמר שהעני עושה בקבלתו יותר מבעל הבית והוא

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Removing the Obstruction

Harav Hagaon Yosef Elefant shlita

Regarding the passuk in Parshas Nitzavim **אֶת לִבְכֶם אֶת אֱלֹקֵיכֶם** וְאֵת לִבְבְּךָ זָרְעָךְ, the Baal Haturim observes that the first letters of the words **לִבְבְּךָ וְאֵת לִבְכֶם** spell “Elul,” and adds that this is why we have the custom to rise early and say Selichos from Elul and onward. Evidently, the avodah of Elul, as alluded to in the passuk, is to perform “milah” on the heart. What does it mean to do milah on the heart and remove the orlah?

The Ramban explains that this passuk signifies a person’s return to the level of Adam Harishon before the cheit, when he instinctively did the right thing.

Elsewhere, in Parshas Eikev, the Rambam gives this explanation of the words **אֶת עֶרְלַת לִבְבְּכֶם**:

וְהָיָה לִבְבְּכֶם פְּתוּחַ לְדַעַת הָאֵמֶת, לֹא כְּאִשֶּׁר עֲשִׂיתֶם עַד הַיּוֹם, שֶׁלֹּא נָתַן ה' לָכֶם לֵב לְדַעַת.

Apparently, performing milah on the heart allows daas to enter. The passuk the Ramban quotes, from Parshas Ki Savo — **וְלֹא נָתַן ה' לָכֶם לֵב לְדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת** — implies that the function of the heart is to know and have daas, and the idea of removing the orlas halev is to open the heart to knowing the truth.

Now, we would think that knowledge and daas are functions of the brain and intellect, but here the Ramban is proving that daas is connected to the heart: **לֵב לְדַעַת**. In what way is the heart the seat of daas?

A Disconnect Between the Intellect and the Heart

Often, a person knows the truth intellectually, but it remains academic and theoretical. It doesn’t seep into the person’s heart or become part of his reality and emotional makeup, so it has no effect on how he lives his life. The purpose of **אֶת עֶרְלַת לִבְבְּכֶם** is to remove the covering of the heart and allow the daas to penetrate.

This idea is reflected in Rashi’s comment on the following statement of the Gemara (Yoma 39a): **עֲבִירָה מְטַמְטֶמֶת לְבוֹ שֶׁל אָדָם** - an aveirah blocks a person’s heart. Generally, we understand **timtum halev** to mean that a person loses his sensitivity for **ruchniyus**, and perhaps lacks **yiras shamayim**. But Rashi says otherwise, explaining the word **מְטַמְטֶמֶת מְכַל** as **מְטַמְטֶמֶת מְכַל** - **חֲכָמָה**. In other words, an aveirah blocks wisdom from entering a person’s heart. The person might know something, but he doesn’t live it, feel it, experience it, because his heart is blocked.

Generally, there’s a pathway between a person’s brain and heart to allow intellectual knowledge to be internalized - **וְיָדְעָתָּה** - but aveiros clog that passage. Besides the problem of the sinful deed itself, the aveirah’s devastating effect on a person is that it creates a blockage on the heart, preventing **chochmah** from entering and affecting the way he

lives his life. By committing an aveirah, a person is living with his body and his desires instead of living according to **emes** and **daas**, so **middah k’neged middah**, the effect of the cheit is that the heart becomes blocked and **chochmah** cannot penetrate it.

If so, then the **tikkun** for the cheit - **teshuvah** - means reopening the heart to **daas**, as expressed in the words **אֶת עֶרְלַת לִבְבְּכֶם**. We can now understand why the Ramban explains these words to mean “that your heart should be open to know the truth”; he is expressing the flip side of the idea that Rashi conveys in Yoma about the heart being blocked to **chochmah**. The blockage is that the person doesn’t live his life according to **daas**, and doesn’t allow the **emes** to penetrate.

We can also appreciate now why the avodah of Elul, which is **teshuvah**, involves opening the heart to **daas**, and ensuring that our intellectual knowledge should become our reality. How do we accomplish this?

A Return to the Natural State

Let’s return to the Ramban on the passuk **אֶת אֱלֹקֵיכֶם** וְאֵת לִבְבְּךָ זָרְעָךְ, which will tie together beautifully all of the statements we’ve quoted from the Ramban. Just as Adam Harishon naturally chose good before he sinned, the same will be true in the future, as the Ramban says:

אֲבָל לִימוֹת הַמְּשִׁיחַ, תִּהְיֶה הַבְּחִירָה בְּטוֹב לְהֵם טָבֵעַ, לֹא יִתְאוּהוּ לְהֵם הַלֵּב לְמָה שֶׁאֵינּוּ רְאוּיִם וְלֹא יִחְפוּץ בּוֹ כָּלֵל. וְהָיָה הַמִּילָה הַנִּזְכָּרָת כְּאִן.

The definition of **milah** of the heart, then, is that a person no longer craves that which is improper. If so, the obstruction of the heart - **orlas halev** - is **taavah**, misplaced desire, which prevents **daas** from entering the heart.

We can now see the entire picture: An **aveirah** causes **timtum halev**, which means that **chochmah** and **daas** cannot penetrate. And the avodah of Elul is to remove that obstruction, as the Baal Haturim noted that the words **אֶת לִבְכֶם** (אֶת אֱלֹקֵיכֶם) וְאֵת לִבְבְּךָ זָרְעָךְ allude to Elul. By performing **milah** on the heart and removing the blockage of **taavah** for improper things, we allow the **daas** to go back into the heart so that these irrational desires can no longer dominate.

The act of **milah** on the heart, then, ensures that a person’s life is not directed by his base urges, but by his **daas**. The **Ribbono Shel Olam** should grant us the **siyata d’Shmaya** to open our hearts so that we can feel in our heart what we know in our mind and live what we believe, thereby bringing the **Ribbono Shel Olam** back into our lives.

Gut Shabbos.

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Parshas Re'eh continues and says, וְשָׁב ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ, which means, on a simple level, that Hakadosh Baruch Hu will bring us back from our exile. But the Malbim interprets this to mean that Hakadosh Baruch Hu will reciprocate by coming close to us and showering us with bountiful berachah, reflecting our efforts to do teshuvah come closer to Him.

The Sfas Emes understands the message of ani l'dodi as conveying that a person has to be aware at every moment that he came to this world not for the pleasures or mundane pursuits of Olam Hazeh, but purely to come close to Hakadosh Baruch Hu. True, we have to be involved in earning parnassah and so many other aspects of living in this world, but no matter what we're doing we have to make sure not to lose sight of the goal of ani l'dodi.

The Place of the Guf

Each day in Selichos, we appeal to Hakadosh Baruch Hu and say:

הַנְּשָׁמָה לְךָ וְהַגּוּף פְּעֵלְךָ, חוּסָה עַל עַמְלֶךָ. הַנְּשָׁמָה לְךָ וְהַגּוּף שְׁלֶךָ, ה' עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמֶךָ.

What is the difference between הַנְּשָׁמָה לְךָ וְהַגּוּף פְּעֵלְךָ and הַנְּשָׁמָה לְךָ וְהַגּוּף שְׁלֶךָ? And why the repetition? The Chasam Sofer explains that these two expressions are referring to two types of people. The first type are those whose relationship with Hakadosh Baruch Hu is very remote. True, their neshamah belongs to Hakadosh Baruch Hu, but their guf has no relationship with Him, and has done nothing for Him. The only connection their guf has with Hakadosh Baruch Hu is פְּעֵלְךָ, that He created it, so the maximum such people can do is appeal, חוּסָה עַל עַמְלֶךָ — have pity on me because You created me.

For those of us, however, who seize the opportunity in Elul to focus on ani l'dodi, recognizing that our entire purpose in this world is to come closer to Hakadosh Baruch Hu, then when we come to Selichos we can turn to Hashem in a completely different way and say, הַנְּשָׁמָה לְךָ וְהַגּוּף שְׁלֶךָ — not only is my neshamah dedicated to you, but I now know to dedicate and focus my guf for your sake as well. Once we have taken that step towards Hakadosh Baruch Hu, we can then appeal to Him in a completely different way and say, ה' עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמֶךָ — grant me a good year of health, happiness, and prosperity for Your sake, because my guf has now become Yours."

Coming Closer, No Matter the Circumstances

We just now experienced the Mir yeshiva camp in Mitzpeh Yericho, where we were fortunate to hear an incredibly inspiring speech from R' Shalom Mordechai Rubashkin, who described his perseverance in the darkness of prison, which exemplified the concept of אֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי לִי, of feeling that I'm here in this world because I want to get closer to Hakadosh Baruch Hu.

No one should ever be tested with the tribulations R' Shalom Mordechai experienced, but the idea of being in prison and still feeling that my neshamah is not subject to the limitations of my physical situation and remains davuk to Hakadosh Baruch

Hu is a lesson we can all learn from and apply to our own circumstances. Whether I'm in the office, in the car, or involved in whatever I happen to be doing, ani l'dodi - I'm really here to come closer to Hakadosh Baruch Hu.

And that is mirrored and magnified by the dodi li, as Hakadosh Baruch Hu grants us tremendous siyatta d'Shmaya in return.

True Light and Darkness

R' Pincus writes in his sefer that he once met an elderly woman who was unfortunately very distant from Yiddishkeit, but in her youth she had had the opportunity to speak to the Chofetz Chaim. "You live in the darkness of Radin," she had chided him. "You're not exposed to the brilliance and light that is available in the world. If you leave Radin and join the enlightenment that this world has to offer, you will wonder what you are doing in the darkness of Radin."

"It depends," answered the Chofetz Chaim, "on what you're trying to achieve. If you're involved in the world of gashmiyus and trying to make physical things" - and bear in mind that he said this over a hundred years ago - "the day will come when planes will drop bombs strong enough to destroy the world. That takes place in what you call the enlightened world.

"But we," continued the Chofetz Chaim, "are involved in making people, in creating a metziyus of closeness to Hakadosh Baruch Hu, of ani l'dodi. And that takes place in what you call the darkness of Radin."

This is the great opportunity that Hakadosh Baruch Hu offers us: רְאֵה אֲנֹכִי נִתֵּן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרִכָּה וְקִלְלָה. There's a new nesinah, and it's happening today. Forget about what happened previously. Right now, Hashem is נִתֵּן, in the present tense, and we need to see - רְאֵה - that our purpose is to utilize the opportunity today to become closer to Hakadosh Baruch Hu. Then, all of His greatness and might - אֲנֹכִי - are available to help us to get closer to Him.

May we be zocheh, each and every one of us, to grab the opportunity of what Parshas Re'eh, and Elul, and Rosh Hashanah have to offer, and utilize it to truly seek out Hashem — דְּרֹשְׁתִי וְיַצְאֵתִי לִקְרַאתְךָ לִקְרַאתִי: לקראתך, and to have Him respond in kind: מִצְאֵתִיךָ.

